

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

12
1915

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ÉDITIONS

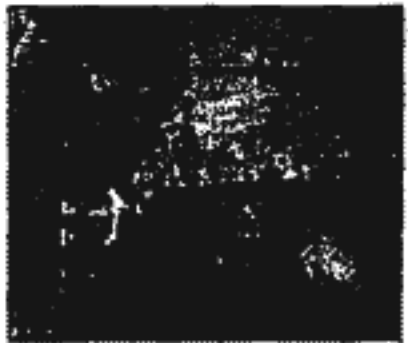
ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ★

BAS. N. GRÉGORIADÈS

E.Υ.Δ. Μ.Σ. Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

— **Εικόνα Μιχαήλ Δούκα και Μιχαήλ Ψελλου.** Ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 234 συμμικτῷ κώδικι τῆς ἐν Ἀγίῳ ὄρει μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, γεγραμμένῳ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα καὶ κοσμουμένῳ ὑπὸ ἐντέχων εἰκόνων μικρῶν διαστάσεων, περιλαμβάνεται σὺν ταῖς ἄλλοις καὶ «Τοῦ ὑπερτίμου τοῦ Ψελλοῦ πρὸς τὸν βασιλέα κύρ Μιχαήλ τὸν Δούκα καὶ περὶ τοῦ ὄρου τῆς πίστεως» (**Σπυρ. Π. Λάμπρου Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τοῦ Ἀγίου ὄρους ἑλληνικῶν κωδίκων Τόμ. Α' σ. 113**). Ἐν ἀρχῇ δὲ τοῦ συγγραμμάτιου τούτου τοῦ πολυγράφου τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος εὐρηταὶ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ, γενειῶντος, περιβεβλημένου βάσσον μοναχοῦ καὶ ἰσταμένου πρὸ τοῦ αυτοκράτορος Μιχαήλ Δούκα Παραπινάκη (1071 - 78), πρὸς ὃν ἀνατείνει τὰς χεῖρας οἶονεὶ πρὸς ἔνδειξιν τῆς εἰς αὐτὸν ἀφιερώσεως τῆς βίβλου. Τῆς εἰκόνης ταύτης, ἐν ἣ διακρίνονται καὶ αἱ δι' αὐτῆς διήκουσαι γραμμαὶ τῆς χαρακώσεως τοῦ κώδικος χάριν τῆς γραφῆς τοῦ κεμένου πρὸ τῆς ζωγραφῆσεως τῆς εἰκόνης, παραθέτομεν ἐνταῦθα πανομοιότυπον ἐν φυσικῷ μεγέθει. Καὶ ἡ μὲν εἰκὼν τοῦ αυτοκράτορος προσθετέα εἰς τὴν συλλογὴν τῶν εἰκόνων Βυζαντινῶν αυτοκρατόρων τὴν ἐκτεθεῖσαν ἐν Ῥώμῃ τῷ 1910 καὶ νῦν ἀποκειμένην ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ ἔθνολογικῆς ἐταιρείας (Νέου Ἑλληνομνήμονος Τόμ. Ζ', σ. 399 κ. ἑ.), ἡ δὲ τοῦ Ψελλοῦ εἶνε τῶν ὀλίγων ἐν χειρογράφοις σωζομένων εἰκόνων συγγραφέων, περὶ ὧν θέλομεν διαλάβει ἄλλοτε διὰ μακροτέρων.

— **Δικεφάλου ἀετοῦ.** Εἰς τοὺς δικεφάλους ἀετοὺς τοὺς ἀναγραφομένους ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Γ' σ. 433 κ. ἑ., Τόμ. Ζ' σ. 338 κ. ἑ., Τόμ. Η' σ. 235, Τόμ. Θ' σ. 472 προσθετέα καὶ οἱ ἑξῆς

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ ΤΟΜ. ΙΒ'.

1) Δικέφαλος ἀετός ἀναγεγλυμμένος ἐξώθηεν τῆς ἐν Ζακύνθῳ ἐκκλησίας τῆς Κυρίας τῶν ἀγγέλων.

2) Πρὸ τοῦ Λυφοκάστρου, εἰς ὃ ἀγεί ἀτραπὸς ἐξ Ἀργαλαστῆς. εὐρίσκεται κρήνη, ἐν θέραι Πρίνος, ἐφ' ἧς ὑπάρχει τουρκιστὶ δι' ἑλληνικῶν γραμμάτων ἡ ἐπιγραφή « Ἀργαλαστὶ βουδοντασι Ὀσμάναγα 1777 » καὶ ὑπ' αὐτὴν δικέφαλος ἀετός (Α. Σ. Ἀρβανιτόπουλλος ἐν Πρακτικαῖς τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας τοῦ ἔτους 1910 σ. 223).

3) Ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ ἐν Καλαβρύτοις ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εἶνε ἐντετοιχισμένον ἐκ πώρου ἀνάγλυφον, ποιηθὲν τῷ 1800 καὶ παριστάνον δικέφαλον ἀετὸν φέροντα ἐν μέσῳ τῶν δύο κεφαλῶν σταυρὸν (Κ. Ζησιίου ἐν Παναθηναίαις Τόμ. Α', 1901, σ. 233).

4) Ἐν τῷ ἑλληνικῷ κώδικι CXVIII τῆς ἐν Πιερουπόλει Δημοσίας αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης, γεγραμμένη περὶ τὸ 1450 καὶ περιέχοντι καὶ ἄλλας εἰκόνας προελεύσεως ἑλληνικῆς καὶ ἑσπερίας, εἶνε ἐξωγραφημένος ἐν τῷ φ. 3^α δικέφαλος ἀετός φέρων τὸ μονόγραμμικ τῶν Παλαιολόγων.

5) Δικέφαλον ἀετὸν μετὰ τῶν στοιχείων Ζ Κ ἐντὸς τοῦ σώματος φέρει τὸ οἰκόσημον Ζαχαρίου Καλλιέργη τοῦ Κρητὸς ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντων τῷ 1499 καὶ 1515 βιβλίων. Ἴδε αὐτὸ ἀποτυπούμενον παρὰ τῷ *Legrand* (Bibliographie hellénique . . . αὐτῶν XVe et XVIe siècle. Ἐν Παρισίοις. 1884. Τόμ. Α' σ. 58 καὶ 129).

6) Ὁμοίως δικέφαλον ἀετὸν μετὰ τοῦ γράμματος Ν ἔφερε καὶ τὸ οἰκόσημον τοῦ κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα ὑπερμεσοῦντα ἡρωικῶς δράσαντος ἐν Κρήτῃ Ματθαίου Καλλιέργη, ὅπερ ἀναπαρέστησεν ὁ Γεώργιος Κλόντζας ἐν φ. 135^β τοῦ Μαρκιανοῦ Class. VII cod. 22. Ἴδε τὴν εἰκόνα ταύτην ἐκτετυπωμένην παρὰ τῷ *Γιοσήφ Gerola* (Monumenti Veneti nell' Isola di Creta. Ἐν Βενετίᾳ. 1908 Τόμ. Β' σ. 356). Πρὸλ. Νέου Ἑλληνομνήμωνος Τόμ. ΙΒ' σ. 48.

7) Προσοχῆς ἀξίον εἶνε καὶ τὸ ἐξῆς χωρίον τοῦ Κωνσταντίνου Μουζάκη ἐν προσθήκῃ εἰς τὴν τοῦ πατρὸς Ἰωάννου *Historia della casa Musachia* (*Hof* Chroniques gréco-romanes. Ἐν Βερολίῳ. 1873 σ. 314) *Don Giovanni mio padre fè fare nell' ecclesia maggiore de Francavilla in Terra de Otranto un' tabernacolo de marmo, dove stà il sacramento e ce fè fare un' epitafio delle subseguenti parole e ce lassò tre messe la settimana, videlicet:*

Omnipoteus Jesu, sacrarium hoc tibi Joannes Mosachi filius En Ghini Despotis Epirothae et Mosachiae domini ex

urbe Bizantis oriundi bicipitem aquilam habentis insigne coronatam religiose dedicat anno domini 1510.

Και ἐν ἄλλοις δὲ τισι χωρίοις τοῦ αὐτοῦ γενεαλογικοῦ χρονικοῦ γίνεται μνεία τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ, περὶ ὧν γενήσεται λόγος ἐν προσεχεί ἡμῶν ἀρθρῳ περὶ τῆς βυζαντιακῆς σημαίας.

Ὁ δικεφάλος ἀετὸς τῆς ἐν Πελοποννήσῳ Ἀγίας Λαύρας εὑρίσκειται ἀπεικονισμένος ἐν παραρτήματι τῆς Ἑλλάδος Βλ. Γαβριηλίδου, σ. 10 καὶ ἐν τῷ περιοδικῷ Παναθήναια Τόμ. Θ' (1904-5) σ. 137.

Ὁ Ν. Α. Μουχλιανὸν ἐδημοσίευσεν βουλγαριστὶ πραγματείαν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Βουλγαρικά νομίσματα μετὸ ἔμβλημα τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ» ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Βουλγαρικῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας. Ἐν Σοφίᾳ. 1912. Τόμ. Γ' τευχ. α'.

Πρὸ τινῶν δὲ μνηῶν ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Ἰω. Ν. Σβορώνος μακρὰν διατριβὴν ἐπιγραφομένην «Πῶς ἐγεννήθη καὶ τί σημαίνει ὁ δικεφάλος ἀετὸς τοῦ Βυζαντίου» (Ἐν Ἀθήναις. Ἐκδότης Ἰωάννης Δ. Κολλάρος. 1914). Ἐν ταύτῃ ἐπαναλαμβάνει μὲν τὰ ὑφ' ἡμῶν γεγραμμένα περὶ τῶν βυζαντιακῶν χρόνων, ἐξ ὧν καὶ ἀφωρμήθη, καθ' ἃ ὁμολογεῖ, ἀνεζήτησε δὲ νάνεῦρη καὶ ἀρχαιότερας τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος παραστάσεις τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ, ἃς ἐφ' ὅσον πρότερον συνεζητήθησαν ὑφ' ἡμῶν ἐξακολουθοῦμεν νὰ θεωρῶμεν μεταγενεστέρας. Πρὸς τούτοις δὲ πειράττι νὰ ἐξηγήσῃ τεχνοτροπικῶς τὴν γένεσιν τοῦ συμβόλου, ἀποδεχόμενος, ὅτι ὁ ἐν ἡμῶν ἀετὸν δικεφάλον, ἀλλὰ μᾶλλον δύο ἀετοὺς συνηνωμένους ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐντεθεὶν ὃ ἀγεται εἰς τὴν θεωρίαν περὶ διδύμων ἀετῶν ἱερῶν τοῖς θεοῖς ἤδη ἐν τῇ ἀρχαιότητι, καὶ ὅτι οὗτοι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους αὐτῶν ἄλλο εἶναι ἢ τὰ αἴσια καὶ νικηφόρα πτηνὰ, αἱ ὀπαδοὶ καὶ ὑπηρέται τοῦ τὰς νεφέλας ἱππεύοντος καὶ ὑπὸ τῶν ἐν αὐταῖς ἱπταμένων ἀετῶν περικυκλουμένου ἀνακτος ἀνδρῶν τε θεῶν τε Λυκαίου Διὸς ἢ τοῦ Διὸς ἐκείνου τῆς Κρήτης, δευτεῖς πρῶτος θνητὸς βασιλεὺς τῆς Κρήτης γενόμενος καὶ νικήσας τοὺς Τιτᾶνας πρῶτος ἐκόσμησε τὰς σημαίας αὐτοῦ διὰ τῶν αἰσίων τούτων ἀετῶν κτλ.). Οὕτω προστίθεται νέα θεωρία, μέλλουσα βεβαίως νὰ συζητηθῇ. Ἀρχαιότεραν τῆς παρ' ἡμῶν καθορισθείσης πρώτης ἀρχῆς τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς προσεπάθησε νὰ ποδείξῃ αὐτὴν καὶ ὁ κ. Ν. Βέης (Zum Thema der Darstellung des zweiköpfigen Adlers bei den Byzantinern ἐν τῷ Repertorium für Kunstwissenschaft Τόμ. XXXV, 1912, σ. 321 κ. ἐ.), ἀλλ' αἱ ὑπ' αὐτοῦ ἐπαγόμεναι λίαν ἀμφισβητήσιμοι μαρτυρίαι δὲν ἰσχύουσι νὰ καταρρίψωσι τοὺς ἡμετέρους ἰσχυρισμοὺς, καθ' ἃ

παρετήρησεν ὁ κ. Παῦλος Μαρτ, ὅστις, κρίνων τὴν διατριβὴν ταύτην, λέγει τὰ ἐξῆς «Ὁ Λάμπρος κατέστησε πιθανόν, ὅτι ὁ αὐτοκρατορικὸς δικεφάλος ἀετὸς ἐμφανίζεται τὸ πρῶτον ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τῆς Νικαίας. Τὰ δὲ παραδείγματα ἴσα ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ ὑποθέτει ὁ Βέης, ὅτι παρουσιάζει πρὸς ὑπεράσπισιν ἀρχαιότερου χρόνου καὶ καταπολέμησιν τοῦ Λάμπρου ἐξαφανίζονται τὰ μέγιστα μετ' ἀκριβέστεραν ἐξέτασιν καὶ φαίνονται μοι ἀκριβῶς συνηγοροῦντα ὑπὲρ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Λάμπρου». (Byzantinische Zeitschrift Τόμ. KB' 1913 σ. 289). Πλὴν δὲ τοῦ κ. Μαρτ καὶ ὁ κ. Σβορώνος ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ πραγματείᾳ σ. 30 σημειώνει τὰ ἐξῆς «Ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ κ. Βέη, τὸν ἐπὶ βυζαντιακοῦ μαλυζοδόλλου τοῦ 9^{ου} ἢ 10^{ου} αἰῶνος Δικεφάλον (ἀριθ. 47 τοῦ Νομ. Μουσείου) σημειοῦμεν, ὅτι ὁ πρῶτος οὕτω περιγράψας αὐτὸν κ. Κωνσταντόπουλος ἀνεῦρε νῦν, μετ' ἐπιμελῆ καθαρισμὸν αὐτοῦ, ὅτι πρόκειται περὶ μονοκεφάλου συνήθους ἀετοῦ».

Καθ' ὅλου δὲ εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ συνεχίσωσι τὰς περὶ τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ μελέτας πρέπει νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἀνάγκη νὰ διαστέλλωνται μνημεῖα, ἐφ' ὧν εὔρηται τυχαίως ἐξεικόνισις δικεφάλου ἢ διπλοῦ ἀετοῦ ὡς καλλιτεχνικοῦ ἀντικειμένου, καθ' ἃ καὶ ἄλλων διπλῶν ζῴων εὐρίσκομεν εἰκόνας ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀπὸ τῆς παραστάσεως τοῦ δικεφάλου ἢ ἔστω καὶ διπλοῦ ἀετοῦ ὡς αὐτοκρατορικοῦ συμβόλου. Τοῦτο δὲ εἶνε τὸ ζήτημα, εἰς ὃ ἡμεῖς ἐτρέψαμεν τὴν προσοχὴν διὰ τοῦ πρώτου ἀρθροῦ ἡμῶν ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνημῶνι (Τόμ. 5', 1900, σ. 433 κ. ἐ.). Τοῦτο δ' ὀρθῶς παρετήρησε καὶ ὁ κ. Μαρτ (ἐνθ' ἄν.).

--**Εὐαγγέλιον τοῦ 1226 ἐκ Καισαρείας.** Περιήλθον εἰς γνῶσιν ἡμῶν τὰ ἐξῆς σχέδια ἐγγράφων, εὑρεθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ. Βλαχογιάννη, νῦν διευθυντοῦ τῶν Γενικῶν ἀρχείων τοῦ κράτους, κατὰ τὴν πρὸ τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ταξινόμησιν τῶν παλαιῶν ἐγγράφων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Τὰ σχέδια ταῦτα εἶνε γεγραμμένα διὰ χειρὸς τοῦ τμηματάρχου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Α. Ζ. Μάμουκα, οὗ φέρουσι τὴν μονογραφὴν, φέρουσι δ' ὁμοίως τὴν μονογραφὴν τοῦ ὑπουργοῦ Σ. Βλάχου.

Ἄρ. πρωτ. 7359
359

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 13 Φεβρουαρίου 1854

Πρὸς τοὺς Κυρίους Σ. Κουμανούδη
Θ. Μανούσην
Α. Ρ. Ραγκαζήν καὶ
Ἰω. Βενθόλον.

Ἰδιώτης, κάτοχος τοῦ ἐπὶ ἐπιστροφῇ ἐγκλειομένου χειρογράφου Εὐαγγελίου, προσέφερε τοῦτο εἰς ἡμᾶς πρὸς πώλησιν. Ἐπιθυμοῦντες νὰ πληροφορηθῶμεν παρ' ἑλλογίμων ἀνδρῶν περὶ τοῦ εἶναι γνησίως ἀρχαίον ὑπάρχει αὐτὸ τὸ χειρόγραφον, τίνος ἐποχῆς ὡς ἐγγιστα εἶναι ἡ γραφή καὶ ποίαν ἔχει ἀξίαν, Σᾶς προσκαλοῦμεν, Κύριοι, νὰ συνέλθετε εἰς ἐπιτροπὴν, καὶ ἐξετάσαντες ἀκριβῶς τὸ βιβλίον, ἐκφέρετε ἐγγράφον τὴν γνώμην ὑμῶν, ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον.

Α. Ζ. Μ[άμουκας]

Ὁ Ὑπουργὸς
Σ. Β[λάχος].

Κάτωθεν δὲ τοῦ ἐγγράφου τούτου εἶνε ἀντιγεγραμμένον μετ' ἀριθμοῦ 901 τὸ ἐξῆς σχέδιον, φέρον τὰς αὐτὰς μονογραφὰς:

Ἐν Ἀθήναις τῆ 26 ἀπριλίου 1854

Πρὸς τοὺς αὐτοὺς.

Ἄξιόν ἐστιν ἵνα ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον ἐκφέρητε ἐγγράφως τὴν γνώμην ὑμῶν περὶ τοῦ χειρογράφου Εὐαγγελίου τὸ ὅποιον ἐκ τῆς 13 Φεβρουαρίου Τ. Ε. ὑπεβάλομεν εἰς τὴν ὑμετέραν ἐξέτασιν.

Α. Ζ. Μ[άμουκας]

Ὁ Ὑπουργὸς
Σ. Β[λάχος].

Τέλος ἐν τῷ αὐτῷ φακέλῳ περιέχεται ἡ ἐξῆς ἐκθεσις, φέρουσα μὲν τὰς ὑπογραφὰς ἀπάντων τῶν ἀποτελούντων τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου κατασταθεῖσαν ἐπιτροπὴν, γεγραμμένη δὲ διὰ χειρὸς τοῦ πρώτου τῶν ὑπογεγραμμένων, τοῦ καθηγητοῦ Θ. Μανούση.

ἀρ. πρ. 8473
ἐλ. 18 Μαΐου
1854

Πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιᾶν καὶ τῆς Δημοσίας
Παιδείσεως Ὑπουργεῖον

Ἐν Ἀθήναις, 16 Μαΐου 1854.

Ἐπισκεψάμενοι τὸ πρὸς ἐξέτασιν ἡμῖν παραπεμφθὲν χειρόγραφον περιέχον τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια εὗρομεν ὅτι ἐγράφη κατὰ τὸ ΣΤΨΑΛ ἔτος ἀπὸ κτ. κόσμου, ὅπερ ἔστι κατὰ τὸ 1226 μ. Χ. ἐν Καισαρείᾳ διὰ χειρὸς Βασιλείου πρωτονοταρίου Μελιτηνιώτου, υἱοῦ Ὁρέστου ἱερέως ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Σελδσοῦκου Σουλτάνου Ἀλά-Ἐδδὶν Κάι-Κοβὰδ, υἱοῦ Γαϊκθ-Ἐδδὶν Κάι Χασρόν. Ἡ γραφή εἶναι μὲν ἱκανῶς κομψή φιλογραφία, ἀλλ' ὁ γράψας ἀγράμματος ὄθεν καὶ εἰς πᾶσαν σχεδὸν σελίδα γέμει ὀρθογραφικῶν σφαλμάτων, βαρβαρισμῶν, σολοικισμῶν, καὶ ἕνεκα τούτου δὲν δύναται νὰ ἔχη ἀξίαν τινά, ὡς πρὸς τὸ κείμενον· ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρχαιότης αὐτοῦ εἶναι μετρίχ, οὐδὲ τοιαύτη, οἷα νὰ καταστήσῃ αὐτὸ, τοῦλάχιστον διὰ τοῦτον τὸν λόγον, ἀξίον περιεργείας τινός. Διὰ ταῦτα φρονοῦμεν ὅτι πρὸς σκοπὸν φιλολογικὸν ἢ καὶ ἀρχαιογραφικὸν ἢ ἀγορὰ τοῦ χειρογράφου εἶναι περιττὴ, μὴ χρησιμεύοντας τὲ πρὸς τοῦτο.

Εὐπειθέστατοι

Θ. Μανούσης

Στέφανος Α. Κουμανούδης

Ι. Βενθύλος

Α. Ρ. Ραγκαβῆς.

Ἐν δὲ τῇ ᾧα τοῦ ἀγγράφου τούτου εὐρηγεται διὰ μολυβδίδος σημειωμένα τὰ ἑξῆς·

Ἀπεδόθη τὸ Βιβλίον εἰς τὸν Κ^{ον} Π. Τυπάλδον Δικηγόρον, παρόντων τῶν Κ.Κ. Σ. Σκούφου (Γενικοῦ Γραμματέως), Π. Κλάδου (Ὑπουργικοῦ Γραμματέως) καὶ Π. Ἀλεξιάδου, ἐν τῷ ἐμφῶ δωματίῳ. Ἀναγνοὺς δὲ εἰς τὸν Κ^{ον} Τυπάλδον τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, τῷ ἀνεκοίνωσα καὶ τὴν παραγγελίαν τοῦ Κ^{ον} Ὑπουργοῦ, τοιούστιν ὅτι «ἂν καὶ τὸ βιβλίον δὲν κρίνεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀξίον ν' ἀγορασθῇ, ἀλλ' ὅμως τὸ Ὑπουργεῖον δύναται νὰ τὸ ἀγοράσῃ, ἀπλῆς περιεργείας χάριν, ἐὰν ὁ ἰδιοκτῆτης δὲν ζητῇ ὑπέρογκον τιμὴν.

Οὕτως ἔμεινε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἰδιοκτήτην εἰς Κ. Τυπάλδος, καὶ νὰ φέρῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἀπάντησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰουνίου 1854

Ἄ. Ζ. Μάμουκας .

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοῦ κώδικος τούτου ἐπ' ἐσχάτων εὐρεθέντα ἔγγραφα. Ἀλλὰ τὴν τύχην τοῦ ἐκ Καισαρείας τετραευγγέλου δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν καὶ παραιτέρω. Ὁ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ δὲν συνεφώνησε, φαίνεται, μετὰ τοῦ Ὑπουργείου, διὸ περιήλθεν εἰς τὸν ἐν Βιέννῃ ὁμογενῆ Νικόλαον Θεοδώρου Δούμπαν. Παρ' αὐτῷ δὲ ἰδῶν ἔγραψε περὶ αὐτοῦ τῷ 1902 ὁ ἐν τῇ Σχολῇ τῶν ἀνατολικῶν σπουδῶν τῆς Βιέννης καθηγητῆς Εὐγένιος Ζωμαρίδης ἐν τῷ Β' τόμῳ τῶν τοῦ C. Wessely Studien zur Palaeographie und Papyruskunde. Εἶτα δ' ὁ αὐτὸς ἐξέδωκεν ἐν Λειψίᾳ τῷ 1904 καὶ ἰδίαν μονογραφίαν μετὰ δύο φωτοτυπικῶν πινάκων ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Eugen Zomarides Die Dumbasche Evangelienhandschrift vom Jahre 1226 mit 2 Lichtdrucktafeln*. Πρὸβλ. *Marie Vogel—V. Gardthausen Die griechischen Schreiber des Mittelalters und der Renaissance*. Ἐν Λειψίᾳ. 1909 σ. 55. Ἄν δὲ τὸ χειρόγραφον ἐξακολουθεῖ ἀποκαίμενον νῦν ἐν τῷ οἴκῳ Δούμπα ἢ ἄλλοις που ἀγνοοῦμεν.

— Τὸ ὄνομα τοῦ θείου τῆς Κυραῆς Φροσύνης. Ὁ ἐνταῦθα ἐκ Παξῶν φοιτητῆς τῆς φιλολογίας κ. Μιχαὴλ Ἀθ. Δένδεικς ἀνεκοίνωσεν ἡμῖν τῇ 10 Ἀπριλίου τὰ ἑξῆς:

«Ἐν τοῖς Παναθηναίοις (Τόμ. II' τευχ. 293-4, σ. 80, στ. 1) ὁ Ἄρ. Βαλαωρίτης ἀναφέρει ὡς θεῖον τῆς περιφήμου Εὐφροσύνης τὸν μητροπολίτην Λαρίσης Γαβριὴλ Γκάγκαν. Τὸ ἐπώνυμον τοῦτο δὲν γράφεται ὀρθῶς ἢ ὀρθῇ προφορᾷ καὶ γραφῇ εἶνε Κάγκκας· οὕτως εὐρον ἐγὼ τὴν ἰταλικὴν μεταγραφὴν τοῦ ἐπωνύμου Canga ἐν ἔγγραφοις τῆς πολυχρόθμου φερωνύμου πατριᾶς ἐν Πιξοῖς. Συνάγω δὲ τὴν ταυτότητα τοῦ Κάγκκας καὶ Γκάνγκας πρῶτον μὲν διότι καὶ ἐν Κερκύρα τὸ ἐπώνυμον τοῦτο οὕτω προφέρεται (ἐκ τῆς αἰτιατικῆς τὸν Κάγκαν) καὶ δεύτερον διότι οἱ ἐν Πιξοῖς Κάγκκι εἶνε ἡπειρωτικῆς καταγωγῆς. Οὕτω λοιπὸν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ προφέρηται καὶ γράφηται τὸ ἐπώνυμον, τὸ ὁποῖον πολὺ πιθανῶς καὶ αὐτὴ ἡ πολυπαθὴς ὠραία ἔφερεν ἐκ καταγωγῆς».